

Publicandum.

Obwieszczenie.

Die Erfahrung hat verschiedentlich gelehrt, daß sich Menschen, welche von einem tollen Hunde gebissen worden, anstatt sich vor den fürchterlichen Folgen des Bisses durch die Hülfe eines vernünftigen vom Staate approbirten Arztes oder Wundarztes zu sichern, an Pfuscher und Quaksalber wenden, die in hiesiger Provinz grösstentheils aus Bauern und Juden bestehen und entweder durch abergläubisches Besprechen der Wunden, oder durch Anwendung äußerlicher oder innerlicher, jedoch meistentheils ganz unbekannter und von den Aerzten nicht bewerth befundener Mittel die Gebissenen glauben machen, daß sie geheilt worden, welche dann aber nach längerer oder kürzerer Zeit von der schrecklichsten aller Krankheiten, der Wasserscheu, befallen werden und auf eine elende Art daran sterben. Noch vor einiger Zeit hat sich dieser Fall in hiesiger Stadt mit einem jüdischen sjährigen Mädchen ereignet, welches, nachdem es von einem tollen Hunde im Gesicht gebissen und verwundet, die Wunde aber aus Unwissenheit der Eltern blos von einem Bauern behandelt und zugeheilt worden, die Wasserscheu bekommen hat, und nun, da die Eltern zu spät Hülfe bei einem

Doświadczenie wrożnych zdarzeniach nauczyło, iż ludzie, których szalony pies ukąsił, albo skaleczył, zamiast wyproszenia sobie pomocy, i lekarstwa od zbiegłego w Sztuce i od rządu approbowanego Lekarza lub Felczera dla zapobieżenia niezawodnie z ukąszenia od szalonego psa pochodzącym strasznym skutkom, udają się do Partaczow i Szarlatanow w Prowincyi tu-teyszey, w większey części będących Chłopi i Zydzi, i którzy to Partacze zabobonnie rany zaklinają, lub też ze wnętrznie i wewnętrznie częstokroć wcale doświadczonego używając lekarstwa chcą w mawiac w Ukąszonego, iż leczonym iuz został chociaż w poznieyszym lub a prętkim czasie potym w naystrasnieyszą od wszystkich wpadają Chorobę wzdrygania się na Wody od wścieklizny pochodzącego, i w takowey sytuacji okropney w naysmutnieyszym umierają Sposobie.

Nie dawno temu, iż w tu-teyszym mieście zdarzył się podobny przypadek z 5 letnią zydowską dziewczyną, która będąc ukąszoną i skaleczoną od szalonego psa, rodzice dla niewiadomości kazali leczyć i ranę zgoić przez chłopa, na co wpadła w wspomnioną dopiero wściekliznę i bez ratunku, a dla tego ze

einem Arzte gesucht haben, ohne alle Rettung gestorben ist.

Es ist daher nothwendig, sämtliche Einwohner der Provinz, und besonders die Bewohner des platten Landes vor jenen schädlichen Menschen aufs dringendste zu warnen, welche sich, ohne vom Staate geprüft und approbirt worden zu seyn, mit dergleichen Curen befassen oder auch wohl gar nur mit abergläubischen Handlungen, alsdem sogenannten Besprechen, das durchaus keine Einwirkung auf die gebissenen Wunden haben kann, ihr Wesen treiben. Vielmehr wird ein jeder, der von einem dem Anschein nach tollen Hunde auch nur ganz leicht und nicht einmal blutrünstig gebissen worden, seines eigenen Bestens wegen angewiesen, sich sogleich zu dem ihm zunächst wohnenden wirklich approbirten Arzte oder Wundarzte zu begeben, sich dessen Behandlung zu unterwerfen und allen seinen Vorschriften aufs genaueste zu fügen, wo er denn der gewissen Hoffnung leben kann, vor allen üblen Folgen des Bisses aufs kräftigste gesichert zu werden.

Anderseits werden nun aber auch alle diejenigen, wes Standes sie auch seyn mögen, welche sich bisher mit der Behandlung solcher Bißwunden unfugter Weise abgegeben, oder auch vorgedachte abergläubische Handlungen getrieben haben, wohlmeinend gewarnet, hievon für die Zukunft gänzlich abzustehen, widrigenfalls sie die im Allgemeinen Land-Recht Theil II.

zapożno pomocy lekarza albo Felczera żądali, umarła.

Wypada zatem koniecznie wszystkich mieszkańców Provincyi osobliwie zaś Wiesniaka nayusilniey postrzegać, aby podobnym nie zwierzyli się szkodzącym i nie bezpiecznym ludziom, ktorzy niebędąc od rządu examinowani i approbowani, podobnemi bawią się kuracyami i nawet co gorzey tylko zaboronnemi uczynkami, iako to zaklinaniem, co iednak naymniejszego dla uskączoney rany mieć nie może skutku, zatrudniaią się.

Nakazuie się owszem każdemu, który zostaje ukąszonym albo tez tylko letko, nawet nie do krwi zraniony od szalonego na pozor psa, dla własnego dobra natychmiast nayblizey mu mieszkającego aktualnie approbowanego Lekarza lub tez Felczera radzić się, na kuracyą iemu podać się i wszystkie iego przepisy iak nayścisley dopełnić i na ten czas może być pewnym iż bezpiecznym iest wszelkiego niepożądanego skutku zakażenia.

Nawzaiem zaś tym wszystkim iakiego bądź stanu i Kondycyi, ktorzy się dotąd kuracyą podobnych rań bez pozwolenia zatrudniając albo tez wyzey wspomniane zabobonne przedsię biorą uczynki zyczliwie radzi się, aby na przyszłość tego wszystkiego wystrzegali się gdy inaczey nie tylko Karze prawem powszechnym Krajowym Tom. II. Tit. 20. §. 702. seq. na nie pozwo-

II. Tit. 20. §. 702. seq. auf das unbefugte Curiren gesetzten Strafen nicht allein unfehlbar treffen, sondern diese auch nach Befinden der Umstände noch verschärft werden sollen.

Signatum Bialystok, den 29.
July 1805.

Königl. Neu-Ostpreufs.
Krieges- und Domainen-
Kammer.

pozwolone leczenie ludzi uchwaloney nie omylnie podpadną, lecz także taż kara podług okoliczności ieszcze powiększona być ma.

Dań w Białymstoku dnia
29. July 1805.

JKMści Prufs Nowo-
Wschodnich Woienno-
Ekonomiczna Kamera.

Publicatum 2897. Julij. 1806

1987/12-19/1985

21.03 607

U.R.14416

II 44a

Копия

Копия из архива
Копия из архива

1987/12-19/1985

21.03 607

Копия из архива

Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива

Копия из архива

Копия из архива
Копия из архива

1987/12-19/1985

21.03 607

Копия

Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива
Копия из архива